

Հավելված
Հաստատվել է ՀՀ ՎՊ խորհրդի
2015թ. փետրվարի 27-ի թիվ 4/5 որոշմամբ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱՀՍԿԻՉ ՊԱԼԱՏ

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆԸ «ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ԵՎ
ԻՆՏԵՐՆԵՏԱՅԻՆ ԿԱՊԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ» ԾՐԱԳՐՈՎ ՀԱՏԿԱՑՎԱԾ
ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ
ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Վերահսկողության հիմքը՝ ՀՀ վերահսկիչ պալատի խորհրդի 2014թ. մարտի 31-ի թիվ
12/2 որոշումը:

Վերահսկողության նպատակը՝ ՀՀ կրթության և գիտության նախարարությանը
«Համակարգչային և ինտերնետային կապի ծառայություններ» ծրագրով հատկացված
միջոցների օգտագործման նկատմամբ ֆինանսական, համապատասխանության և
արդյունավետության ուսումնասիրություն:

Վերահսկողության առարկան՝ ՀՀ կրթության և գիտության նախարարությանը
«Համակարգչային և ինտերնետային կապի ծառայություններ» ծրագրով հատկացված
միջոցների օգտագործում:

Վերահսկողության օբյեկտը՝ «Կրթական տեխնոլոգիաների ազգային կենտրոն» ՊՈԱԿ:

Վերահսկողությամբ ընդգրկված ժամանակահատվածը՝ 2013թ.-ի հունվարի 1-ից մինչև ստուգման իրականացման ժամկետի ավարտը:

Վերահսկողության կատարման ժամկետը՝ 2014թ.-ի ապրիլի 1-ից մինչև 2014թ.-ի դեկտեմբերի 31-ը:

Վերահսկողության մեթոդաբանությունը՝ Վերահսկողությունն իրականացվել է դիտարկման և վերլուծության ձևերով, ինչպես նաև կիրառվել են ֆինանսական, արդյունավետության (կատարողական) և համապատասխանության տեսակները: Կիրառվել է ընտրանքային մեթոդի ոչ վիճակագրական եղանակը: Վերլուծության փուլում ամփոփվել և վերլուծվել են դիտարկման արդյունքում ստացված տվյալները:

Վերահսկողության արդյունքները՝

2013-2014թթ. «Կրթական տեխնոլոգիաների ազգային կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի (այսուհետ՝ ՊՈԱԿ) բյուջետային ֆինանսավորման հայտերով «Համակարգչային և ինտերնետային կապի ծառայություններ» ծրագրով (այսուհետ՝ ծրագիր) նախատեսվել է համապատասխանաբար 865,015.1 հազ. դրամ և 863,702.5 հազ. դրամ, այդ թվում Հայաստանի կրթական ցանցի սպասարկման և ցանցային սարքավորումների պահպանման համար համապատասխանաբար՝ 757,114.9 հազ. դրամ և 766,376.0 հազ. դրամ, այդ թվում Հայաստանի կրթական ցանցի ցանցային սարքավորումների ձեռք բերում:

Բյուջետային ֆինանսավորման հայտով Հայաստանի կրթական ցանցի սպասարկման համար անհրաժեշտ միջոցների հաշվարկներն իրականացվել են՝ ելնելով մեկ դպրոցի սպասարկման համար նախատեսված ծախսից (2013թ.-ին կազմել է շուրջ 44970դրամ, այդ թվում Հայաստանի կրթական ցանցի ցանցային սարքավորումների ձեռք բերում, 44970դրամ x 1403 դպրոց x 12 ամիս սկզբունքով): Մեկ դպրոցի

սպասարկման համար նախատեսված ծախսը հաշվարկով հիմնավորված չէ, արդյունքում հիմնավորված չէ Հայաստանի կրթական ցանցի սպասարկման ծառայության գինը:

Հարկ է նշել, որ 2012թ.-ին ՀՀ վերահսկիչ պալատի կողմից իրականացված վերահսկողության արդյունքների վերաբերյալ ընթացիկ հաշվետվությամբ (այսուհետ՝ հաշվետվություն) վերջինս ապահովելու նպատակով ՊՈԱԿ-ին առաջարկվել էր Հայաստանի կրթական ցանցի ամենամյա սպասարկման համար անհրաժեշտ միջոցները նախատեսել ելնելով անհրաժեշտ ծախսերի հիմնավորված հաշվարկներից, ՀՀ կրթության և գիտության նախարարությանը՝ (այսուհետ՝ նախարարություն) ՊՈԱԿ-ի կողմից ներկայացվող բյուջետային հայտը պատշաճ ուսումնասիրել, պահանջել ծախսերի հիմնավորման մանրամասն հաշվարկներ:

Հայաստանի կրթական ցանցը իրենից ներկայացնում է ՊՈԱԿ-ի սեփականություն հանդիսացող 10-ը սերվերներից բաղկացած կենտրոնական հանգույց, 300 մարզային հանգույց և սպասարկվող հաստատություններում տեղադրված ցանցային սարքավորումներ: Այսինքն սարքավորումների ամբողջությունը, որն ապահովում է Հայաստանի կրթական ցանցի գործունեությունը տնօրինում և տիրապետում է ՊՈԱԿ-ը, սակայն Հայաստանի կրթական ցանցի սպասարկումը իրականացնում են այլ կազմակերպություններ, օգտագործելով վերը նշված տեխնիկական կարողությունները:

2013-2014թթ. նախարարության և ՊՈԱԿ-ի միջև ծրագրի իրականացման նպատակով կնքվել է համապատասխանաբար 861.169.1 հազ. դրամի և 861,702.5 հազ.դրամի պայմանագրեր: Հաստատված նախահաշվով Հայաստանի կրթական ցանցի սպասարկման համար նախատեսվել է համապատասխանաբար 715.815.0 հազ. դրամ և 743,551.7 հազ. դրամ: Ցանցային սարքավորումների ձեռքբերման համար յուրաքանչյուր տարվա համար գնումների պլանով նախատեսվել է 15,000.0 հազ. դրամ:

Հայաստանի կրթական ցանցի 2013թ. և 2014թ. սպասարկման ծառայության գնման նպատակով հայտարարված բաց ընթացակարգով մրցույթին հայտ է ներկայացրել միայն «Յուքոմ» ՍՊԸ-ն, որի արդյունքում ՊՈԱԿ-ի և «Յուքոմ» ՍՊԸ-ի միջև 24.12.2012թ.-ին կնքվել է 715,815.0 հազ. դրամի «2013 թվականի Հայաստանի կրթական

ցանցի սպասարկում» և 20.12.2013թ.-ին՝ 699,800.0 հազ. դրամի «2014 թվականի Հայաստանի կրթական ցանցի սպասարկում» ծառայության մատուցման պայմանագրերը:

ՊՈԱԿ-ը, չի ապահովել ՀՀ կառավարության 10.02.2011թ.-ի «Գնումների գործընթացի կազմակերպման մասին» N 168-Ն որոշման 35.1 կետի պահանջը՝ մինչև գնումների հրավերի հաստատումը չի ուսումնասիրել ՀՀ համապատասխան շուկաները:

Պայմանագրերով նախատեսված և ՊՈԱԿ-ի կողմից Հայաստանի կրթական ցանցի սպասարկման նպատակով կատարողին փոխանցվող միջոցների 80 %-ից ավելին (համաձայն «Յուքոմ» ՍՊԸ-ի կողմից տրամադրված տեղեկատվության, այն կազմել է 590,400.0 հազ. դրամ,՝ (ներառյալ ԱԱՀ-ն) վերջինս հատկացրել է երրորդ անձի, որն էլ հիմնականում իրականացրել է Հայաստանի կրթական ցանցի սպասարկումը: Վերջինս հիմնականում իրականացնում է խափանված սարքավորումների նորերով փոխարինման աշխատանքները և դրա արդյունքում ապահովում է Հայաստանի կրթական ցանցի անխափան գործունեությունը: Հարկ է նշել, որ սարքավորումները ձեռք են բերվում ՊՈԱԿ-ին հատկացվող բյուջետային միջոցների հաշվին, որոնք կատարողի պահանջով տրամադրվում են սպասարկումն իրականացնող կազմակերպությանը («Յուքոմ» ՍՊԸ-ին), որն էլ իր հերթին փոխարինումը կատարելու նպատակով այն հատկացնում է երրորդ անձին: Համաձայն ՊՈԱԿ-ի կողմից տրամադրված տեղեկատվության 2013թ.-ին 177 ուսումնական հաստատություններում փոխարինվել է 272 հատ սարքավորումներ, 2014թ.-ին համապատասխանաբար՝ 168 և 178:

Անհրաժեշտ է նշել, որ վերը նշված հաշվետվությամբ ՊՈԱԿ-ին առաջարկվել էր Հայաստանի կրթական ցանցի սպասարկման ծառայության համար գնման իրականացման հրավերի պայմանագրի նախագծում (հետագայում նաև պայմանագրում) նախատեսել դրույթ, այն մասին, որ Հայաստանի կրթական ցանցի սպասարկումն իրականացվի ծառայությունը մատուցող կազմակերպության կողմից ինքնուրույն, առանց ծառայության մատուցման փոխանցումը այլ անձի: Վերջինս հնարավորություն կապահովեր տվյալ ոլորտում առավել փորձառու կազմակերպության մասնակցությունը համապատասխան ծառայության գնման ընթացակարգին, որն էլ կարող էր բերել սպասարկման ծառայության գնի նվազմանը:

Վերը նշված 2 պայմանագրերով նախատեսվել է 2013 և 2014թթ. Հայաստանի կրթական ցանցի սպասարկան ծառայության մատուցումն իրականացնել պայմանագրերի անբաժանելի մասը կազմող N 1 հավելվածով սահմանված գնման առարկայի տեխնիկական բնութագրի պահանջներին համապատասխան, որով սահմանվել է Հայաստանի կրթական ցանցի բաղկացուցիչները: Դրանք են՝ կենտրոնական հանգույցը, մարզային հանգույցները, ուսումնական հաստատությունները, կառավարման օղակները: Վերահսկողություն իրականացնող հանձնաժողովը ուսումնասիրել է կենտրոնական հանգույցում պայմանագրով նախատեսված գործիքների (հաստատությունների օգտագործած ինտերնետ տրաֆիկի և վեբ կայքերի մոնիտոր, հակավիրուսային պաշտպանություն, ցանցի բեռնվածության գործիք, սարքավորումների մասին տեղեկատվության պահպանման և թարմացման գործիք, թերությունների և խափանումների մասին հայտերի գրանցման առցանց տեղեկատվական համակարգ և այլն) առկայությունը: Արդյունքում պարզվել է, որ կենտրոնական հանգույցում պայմանագրով նախատեսված գործիքներն առկա են:

ՊՈԱԿ-ի և <Յուքոմ> ՍՊԸ-ի միջև կնքված պայմանագրի 2.2 կետով սահմանվել է, որ ծառայության ընդհատումների ընդհանուր տևողությունը մեկ ամսվա ընթացքում յուրաքանչյուր հաստատության համար չպետք է գերազանցի 24 ժամը>, 5.1 կետով սահմանվել է, որ <պայմանագրի գինը կնվազի պայմանագրի 2.2 կետով սահմանված ընդհատումների գումարային տևողությունը գերազանցող ժամաքանակին համապատասխանող գումարի չափով՝ յուրաքանչյուր մեկ ժամի համար 100 դրամ>, այն դեպքում, երբ ՊՈԱԿ-ում առկա չէ գործիք, որը հնարավորություն կընձեռի բացահայտելու յուրաքանչյուր դպրոցի ընդհատումների ժամային տևողությունը, հետևաբար հնարավոր չէ Հայաստանի կրթական ցանց սպասարկող կազմակերպության կողմից մատուցված ծառայության արժեքի նվազեցումը համաձայն պայմանագրի 2.2 և 5.1 կետերի:

Համաձայն ՊՈԱԿ-ի կողմից տրամադրված է տեղեկատվության փետրվարից-հունիս ընկած ժամանակահատվածում 458 ուսումնական հաստատությունների (808

ուսումնական հաստատություններից) կողմից օգտագործած միջին ամսական ինտերնետ ծավալը փոքր է եղել 1ԳԲ-ից: Ընտրանքային այցելություններ են իրականացվել 458-ից 43

ուսումնական հաստատություններ: Արդյունքում 43-ից 28-ը քիչ օգտագործած ինտերնետի ծավալի պատճառ են նշել կապի վատ որակը: Պատճառներից մեկն էլ այն է, որ հաստատությունների որոշ մասը՝ ցանցը գործելու պայմաններում օգտագործում է այլընտրանքային կապի միջոց (օրանժ GPRS կապ, որը հատկացված է գրեթե բոլոր հաստատություններին: Ճիշտ կլիներ, որ դրանք հատկացվեին անհրաժեշտության դեպքում ժամանակավոր, երբ օրինակ հնարավոր չէ Հայաստանի կրթական ցանցին միանալ ցանցի սարքավորման խափանված լինելու պատճառով մինչև դրա վերանորոգումը կամ փոխարինումը):

ՊՈԱԿ-ի կողմից 09.07.2013թ.-ին հայտարարվել է «ԿՏԱԿ-ՊԸԱՊՁԲ-13/2» ծածկագրով «Հայաստանի կրթական ցանցի պահպանման համար անհրաժեշտ սարքավորումների» (այսուհետ՝ սարքավորում) պարզեցված ընթացակարգով գնում:

Պատասխանատու ստորաբաժանման կողմից հրավերի շրջանակում ձեռք բերվող սարքավորումների շուկայական գների ուսումնասիրության (առանց <<Գնագոյացման վերլուծական կենտրոն>> ՊՈԱԿ-ին դիմելու) հիման վրա կազմվել է երաշխավորություն (հիմք են ընդունվել «Այյունեթվորքս», «Լանս», ՍՊԸ-ների, «Յունիքոմփ» ՓԲԸ-ի և «Հարմոնիա» տեղեկատվական տեխնոլոգիաների և կրթական զարգացման հիմնադրամի կողմից ներկայացված գները):

Համաձայն 19.07.2013թ. «ԿՏԱԿ-ՊԸԱՊՁԲ-13/2» ծածկագրով գնահատող հանձնաժողովի նիստի N 2 արձանագրության պարզեցված ընթացակարգին հայտ է ներկայացրել մեկ մասնակից՝ «Հարմոնիա» տեղեկատվական տեխնոլոգիաների և կրթական զարգացման հիմնադրամը (այսուհետ՝ Հիմնադրամ), որի հետ 29.07.2013թ.-ին կնքվել է սարքավորումների մատակարարման 14,824.0 հազ. դրամի (ԱԱՀ-ի հետ) պայմանագիր:

Համաձայն Հիմնադրամի 05.09.2013թ.-ի Ա2649823953 հարկային հաշվի, ՊՈԱԿ-ի և Հիմնադրամի միջև կազմված հանձնման-ընդունման արձանագրության,

պայմանագրի շրջանակներում իրականացվել է 6 անվանում թվով 230 հատ 14,824.0 հազ. դրամի սարքավորումների մատակարարում:

ՊՈԱԿ-ի կողմից 27.05.2014թ.-ին հայտարարվել է «ԿՏԱԿ-ՊԸԱՊՁԲ-14/3» ծածկագրով սարքավորումների պարզեցված ընթացակարգով գնում:

Պատասխանատու ստորաբաժանման կողմից հրավերի շրջանակում ձեռք բերվող սարքավորումների շուկայական գների ուսումնասիրության հիման վրա կազմվել է երաշխավորություն (հիմք են ընդունվել «Այյունեթվորքս», «Միկրոռինգ», «Լանս», «ԷՅՉՆԵԹ», «Պատրոն ՌՄ» ՍՊԸ-ների, «Յունիքոմփ» ՓԲԸ-ի և հիմնադրամի կողմից ներկայացված գները):

Համաձայն 09.06.2014թ. «ԿՏԱԿ-ՊԸԱՊՁԲ-14/3» ծածկագրով գնահատող հանձնաժողովի նիստի N 2 արձանագրության պարզեցված ընթացակարգին հայտ է ներկայացրել մեկ մասնակից՝ Հիմնադրամը, որի հետ 13.06.2014թ.-ին կնքվել է սարքավորումների մատակարարման 14,960.0 հազ. դրամի (ԱԱՀ-ի հետ) պայմանագիր:

Համաձայն Հիմնադրամի 13.06.2014թ.-ի Ա 2630506404 և Ա 8676112569 հարկային հաշիվների, ՊՈԱԿ-ի և Հիմնադրամի միջև կազմված հանձնման-ընդունման արձանագրության, պայմանագրի շրջանակներում իրականացվել է 5 անվանում թվով 235 հատ 14,960.0 հազ. դրամի սարքավորումների մատակարարումը:

Հիմնադրամը մատակարարված սարքավորումները 2013-2014թթ.-ին ձեռք է բերել «ԷՅՉՆԵԹ» ՍՊԸ-ից համապատասխանաբար 13,851.8 և 14,172.0 հազ. դրամով (տես համեմատականը):

Եզրակացություն

1. Մեկ դպրոցի համար նախատեսված ծախսը հաշվարկներով հիմնավորված չէ, արդյունքում չի հիմնավորվում նաև Հայաստանի կրթական ցանցի սպասարկման ծառայության գինը:
2. ՊՈԱԿ-ը Հայաստանի կրթական ցանցի սպասարկման ծառայության գնման գործընթացում չի ապահովել ՀՀ կառավարության 10.02.2011թ.-ի «Գնումների գործընթացի կազմակերպման մասին» N 168-Ն որոշման 35.1 կետի պահանջը՝

մինչև գնումների հրավերի հաստատումը չի ուսումնասիրել ՀՀ համապատասխան շուկաները:

3. Հայաստանի կրթական ցանցի սպասարկման ծառայության մատուցման համար անհրաժեշտ բոլոր սարքավորումները (կենտրոնական հանգույց, որն ապահովված է համապատասխան սերվերներով, մարզային հանգույցներ և այլն), ինչպես նաև փոխարինման նպատակով ձեռքբերվող սարքավորումները տնօրինում և տիրապետում է ՊՈԱԿ-ը: Սակայն Հայաստանի կրթական ցանցի սպասարկումն իրականացնում են այլ կազմակերպություններ, օգտագործելով վերը նշված տեխնիկական կարողությունները:

Առաջարկություններ

Կրթության և գիտության նախարարությանը՝

1. Հաշվի առնելով այն փաստը, որ Հայաստանի կրթական ցանցը հանդիսանում է ՊՈԱԿ-ի սեփականությունը (այդ թվում կենտրոնական և մարզային հանգույցները), ինչպես նաև այն, որ Հայաստանի կրթական ցանցի անխափան գործունեության ապահովման նպատակով փոխարինման համար անհրաժեշտ սարքավորումները ձեռք են բերվում ՊՈԱԿ-ի կողմից պետական բյուջեից հատկացված միջոցների հաշվին (որոնք ի պահանջ տրամադրվում են Հայաստանի կրթական ցանցը սպասարկող կազմակերպությանը դրանք փոխարինելու համար) քննարկել Հայաստանի կրթական ցանցի սպասարկման ծառայությունը ՊՈԱԿ-ի կողմից մատուցելու նպատակահարմարությունը, այդ ծառայության համարժեք հատուցմամբ ձեռքբերման և հատկացվող միջոցների արդյունավետ օգտագործման և դրանց նկատմամբ վերահսկողության իրականացման արդյունավետության ապահովման նպատակով:
2. Վերոգրյալի իրականացման ապահովման պարագայում՝
 - ՊՈԱԿ-ի կանոնադրության <<Կազմակերպության գործունեության առարկան և նպատակները>> բաժնում ավելացնել դրույթ << Հայաստանի կրթական ցանցի սպասարկման իրականացման>> վերաբերյալ:

3. ՊՈԱԿ-ից պահանջել ապահովելու՝

- Ծրագրի իրականացման համար ներկայացվող բյուջետային ֆինանսավորման հայտը ներկայացնել հիմնավորված մանրամասն հաշվարկներով:
- Կանոնադրությամբ ՊՈԱԿ-ին վերապահված մասնավորապես <<Հանրակրթական դպրոցները ժամանակակից համակարգչային սարքավորումներով համալրելը>> և <<Հանրակրթական դպրոցներում ինտերնետային կապի ներդրումը>> գործառույթները:

<<Կրթական տեխնոլոգիաների ազգային կենտրոն>> ՊՈԱԿ-ին՝

1. Բյուջետային ֆինանսավորման հայտը ներկայացնել հիմնավորված, մանրամասն հաշվարկներով: Մինչև բյուջետային հայտի կազմումը ուսումնասիրել Հայաստանի կրթական ցանցի սպասարկման իրականացման համար անհրաժեշտ բաղադրիչների սակագները, շուկայում գործող գները և հաշվարկների համար այլ տվյալներ:
2. Ապահովել կանոնադրությամբ կազմակերպությանը վերապահված վերը նշված գործառույթությունները, որոնք կազմում են Հայաստանի կրթական ցանցի անխափան գործունեության ապահովման կարևոր բաղկացուցիչները: Դրանցից է կախված նաև ինտերնետ կապի որակը և շահառուների Հայաստանի կրթական ցանցից օգտվելու արդյունավետությունը:

Համաձայն «Վերահսկիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի 24-րդ հոդվածի 2-րդ մասի գ) կետի, մեկամսյա ժամկետում ՀՀ վերահսկիչ պալատին գրավոր տեղեկատվություն տրամադրել՝ արձանագրված խախտումները վերացնելու վերաբերյալ: